

FŐVÁROSI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

1052 Budapest Városház u. 9-11.

Telefon: 327-1177

A Fővárosi Választási Bizottság a

5/2023. (II. 13.) FVB számú határozatával

a dr. Keresztény Zoltán magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés tárgyában, három igen szavazattal, egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság az

„EGYETÉRT-E ÖN AZZAL, HOGY A 2022. FEBRUÁR 24-E ÓTA OROSZORSZÁG ÁLTAL UKRAJNA SÉRELMÉRE ELKÖVETETT HÁBORÚS AGRESSZIÓ MIATT A BUDAPEST ÖTÖDIK KERÜLETÉBEN TALÁLHATÓ SZABADSÁG TÉRI SZOVJET EMLÉKMŰVET FEKETE LEPELLEL TAKARJÁK LE, EGÉSZEN AZ UKRÁN-OROSZ BÉKESZERZŐDÉS ALÁÍRÁSÁNAK NAPJÁIG?”

fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A Fővárosi Választási Bizottság elrendeli ezen határozatának 2023. február 13-án történő közzétételét a Budapest Portál internetes honlap (www.budapest.hu) „VÁLASZTÁS” rovatában.

A határozat ellen annak a Budapest Portálon való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (postacím: 1840 Budapest, személyes benyújtás: 1052 Budapest V. kerület, Városház utca 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2023. február 28-án (kedd) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

Szervező 2023. január 17. napján, személyesen eljárva, fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A Szervező a kérdés benyújtásakor a nevét, lakcímét és személyi azonosítóját az Nsztv. 36. § (3) bekezdésének megfelelően közölte a választási bizottsággal. A Fővárosi Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrizte a Szervező választójogát és megállapította, hogy a Szervező rendelkezik választójoggal.

A Fővárosi Választási Iroda vezetője az Nsztv. 40. § (1) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai és tartalmi vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a kérdést – figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a Fővárosi Választási Bizottság elé terjesztette.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.

A helyi népszavazásra vonatkozó alapvető szabályt már az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése is rögzíti, amely szerint kizárólag a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről lehet helyi népszavazást tartani, törvényben meghatározottak szerint.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

Az Nsztv. 32. § (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

- a) a költségvetésről és zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának kimondásáról.

Az Nsztv. 34. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

Az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséből következő további követelmény, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. Az Nsztv. 39. § (2) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szeméremértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.

Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése a hatálya alá tartozó eljárásokra – így a területi szintű helyi népszavazási kezdeményezés valamennyi eljárási szakaszára is – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét is alkalmazni rendeli, az Nsztv.-ben foglalt eltérésekkel.

A Fővárosi Választási Bizottság a benyújtott aláírásgyűjtő ívet és a fővárosi szintű helyi népszavazásra javasolt kérdést a fent ismertetett követelmények szerint vette vizsgálat alá.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló – a Magyar Közlönyben 2016. június 28-án kihirdetett (93. szám) és jelenleg is hatályos 10/2016. (VI. 28.) IM rendelet 3. mellékletében található mintától csekély mértékben eltér. Az aláírásgyűjtő ív fejlécében a kitöltésére vonatkozó „Az ívet kék tollal kérjük kitölteni!” szövegű utasításba kezdeményező beszúrta az „aláírásgyűjtő” szót a következők szerint: „Az aláírásgyűjtő ívet kék tollal kérjük kitölteni!”. Az eltérés csekély mértékű, az aláírásgyűjtő ív mintájának érdemét nem érinti, a kitöltésre vonatkozó utasítást nem teszi sem érthetlenné, sem értelmetlenné, az aláírásgyűjtő ív mintának való megfelelését nem akadályozza

A továbbiakban a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Választási Bizottságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az ügy a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik-e, nem ütközik-e tiltott tárgykörbe, és a kérdés megfogalmazása egyértelmű-e.

A Fővárosi Választási Bizottság a hatáskör vizsgálata során megállapította, hogy a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között 1995-ben megállapodás jött létre a háborúban elesett katonák és polgári áldozatok emlékének megőrkítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről (a továbbiakban: Megállapodás). A Megállapodást 1995. március 6-án írták alá Moszkvában, kihirdetésére a 104/1996. (VII. 16.) Korm. rendelettel került sor. A Megállapodás szövegét a kormányrendelet 2. §-a tartalmazza.

A Megállapodás bevezető része rögzíti, hogy a katonáknak, a hadifoglyoknak és más személyeknek, akik az I. és II. világháborúban, valamint a háborút követő időszakban elesetek, vagy meghaltak, joguk van méltó sírhelyre, amelyek kialakítását és gondozását – a háború áldozatainak védelmére vonatkozó, Genfben, 1949. augusztus 12-én kötött Egyezmények és azok 1977. évi kiegészítő Jegyzőkönyvei alapján, valamint más nemzetközi emberi jogi normák szerint – megfelelő módon kell biztosítani.

A Megállapodás hatálya az 1. Cikk b) pontja alapján kiterjed az elesett orosz katonák Magyar Köztársaság területén található temetkezési helyeire, beleértve a temetőket, temetőparcellákat, valamint emlékműveket és más kegyeleti létesítményeket is.

A 2. Cikk 4. pontja szerint a Felek biztosítják a Magyar Köztársaság és az Oroszországi Föderáció területén levő, orosz, illetve magyar katonai temetkezési helyek, beleértve az emlékművek és más kegyeleti létesítmények védelmét és korlátlan időre szóló megőrzésük jogát.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a Budapest V. kerület Szabadság téri szovjet emlékmű, amelynek tulajdonosa a Fővárosi Önkormányzat, mint kegyeleti hely a Megállapodás hatálya alá tartozik. Erre a megállapításra jutott korábban a Kúria is az emlékművel kapcsolatos büntetőeljárással összefüggésben hozott B.24/2012. számú elvi határozatában. A Szabadság téri szovjet emlékművet a Fővárosi Választási Iroda rendelkezésére bocsátott, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum által Budapest főváros közigazgatási területén nyilvántartott magyar és nemzetközi temetési helyek (hadisírok, háborús elesettek nyughelyei) és az ezekkel összefüggő katonai emlékművek és emlékhelyek jegyzéke is tartalmazza.

Fentiek alapján megállapítható tehát, hogy a Magyar Köztársaság Kormányának szerződésben vállalt kötelezettsége a Budapest V. kerület Szabadság téri szovjet emlékmű védelme, megőrzése, valamint a Megállapodás 2. Cikk 5. pontja alapján annak biztosítása, hogy a diplomáciai testület tagjai, az elesett orosz katonák rokonai, valamint más egyének és szervezett csoportok az emlékművet meglátogathassák a kegyelet lerovása céljából.

A Fővárosi Választási Bizottság megállapította továbbá, hogy az emlékművel kapcsolatos bármilyen tevékenység, így annak fekete lepellel történő letakarására is kizárólag a Megállapodást kötő felek elhatározásával, a Megállapodás esetleges módosításával vagy felmondásával kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy a Megállapodásban a Fővárosi Önkormányzat nem vett részt szerződő félként – az a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között jött létre –, így annak esetleges, a Szabadság téri emlékművet érintő módosításáról vagy felmondásáról is kizárólag a felek dönthetnek.

Az előzőekben kifejtettek alapján a Szabadság téri szovjet emlékmű fekete lepellel történő letakarásáról szóló döntés meghozatala nem tartozik a Fővárosi Önkormányzat feladat- és hatáskörébe.

Megjegyzi ezen felül a Fővárosi Választási Bizottság, hogy az emlékmű lepellel történő letakarása olyan állapotot eredményezne, amelynek következtében lehetetlenné válna az emlékmű megtekintése, ezáltal nem teljesülne a Megállapodásban vállalt azon kötelezettség, amely szerint az érintettek számára a kegyelet lerovásának lehetőségét biztosítani kell.

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra javasolt kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben meghatározott feltételeknek, ezért – az Nsztv. 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, figyelemmel az Nsztv. 61. § (2) bekezdésére – a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, 32. §-án, 34. § (2) bekezdésén, 36. § (1)-(3) bekezdésén, 39. § (1) bekezdésén, 40. § (1) bekezdésén, 41. §-án, 61. § (1) és (2) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57. § (1) bekezdésén, 61. § (3) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-án, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2023. február 13.

Dr. Temesi István s.k.
Fővárosi Választási Bizottság
elnök